

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

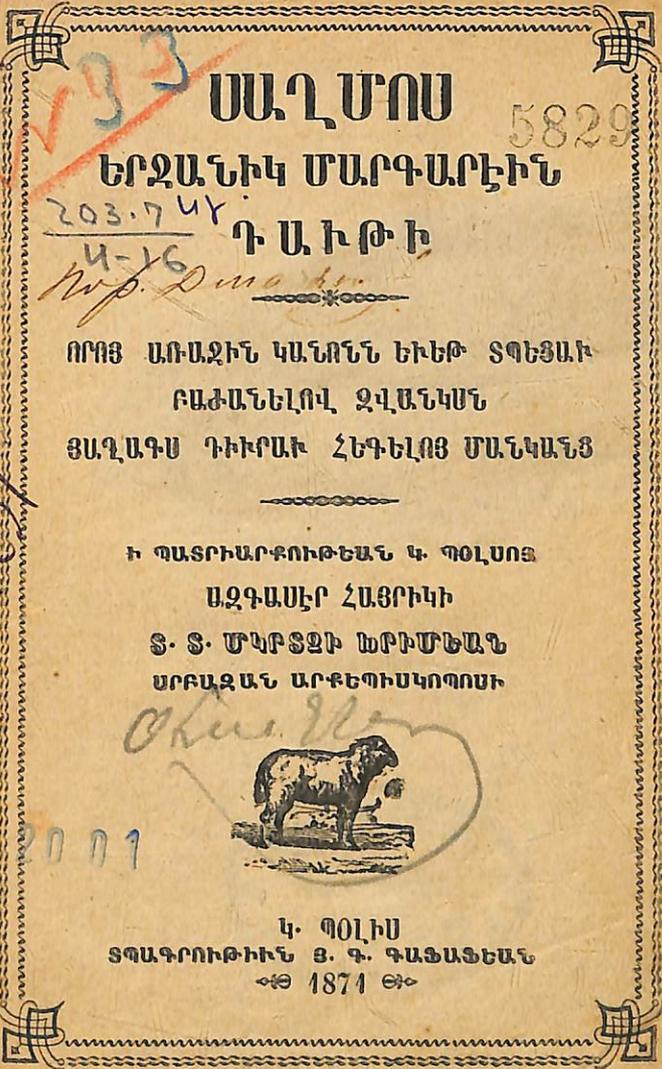
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

193

ՍԱՂՄՈՍ

5829

ԵՐԶԱՆԻԿ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ

ՀՅՅ. Դ Ս Կ

Դ Ա Ի Թ Ի

4-16
W.P. Dunlop

ՈՐՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՆՈՆՆ ԵԻԵԹ ՏՊԵՑԱԻ
ԲԱԺԱՆԵԼՈՎ ԶՎԱՆԿԱՆ
ՅԱՂԱԳՍ ԴԻԻՐԱԻ ՀԵԳԵԼՈՑ ՄԱՆԿԱՆՅ

193

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊՕԼՍՈՑ

ԱԶԳԱՍԷՐ ՀԱՅՐԻԿԻ

Տ. Տ. ՄԿՐՏՁԻ ԽՐԻՄԵԱՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Chrysomel

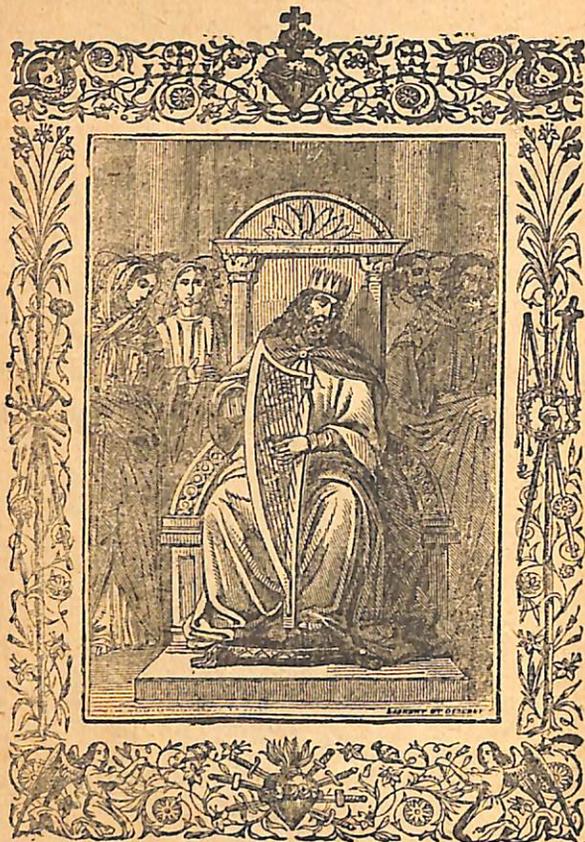
2001

Կ. ՊՕԼԻՍ

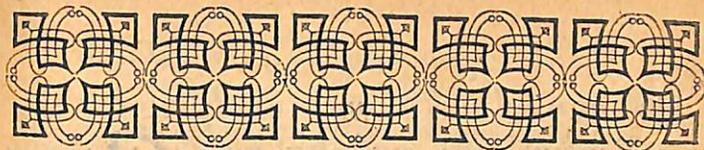
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ց. Գ. ԳԱՅԱՑԵԱՆ

1871

ՁԵՌՔ ԻՄ ԱՐԱՐԻՆ ՋՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ, ԵՒ
ՄԱՏՈՒՆՔ ԻՄ ԿԱԶՄԵՑԻՆ ՋԳՈՐԾԻ
ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ :

Գ Ի Ր Ք

ՄԱՂՄՈՍԱՑ ԴԱԻԹԻ

ՄԱՂՄՈՍ Ա.

ԵՐԱ ՆԵԱԼ է պըր՝ որ ոչ գընաց
 'ի խոր հուր գըս ամբա բըշ տաց
 'ի ճա նա պար հի մե զա ւո բաց նա
 ոչ ե կաց , և յա թո ոըս ժան տից
 ոչ նըս տաւ :

Այլ յօ բէ նըս տեա ոըն են կամբ
 նորա , և յօ բէ նըս նորա խոր հեւ
 ցի նա 'ի տըւէ և 'ի գի շե ըի . և ե
 զի ցի նա որ պէտ ծառ , որ տըն կեալ
 է 'ի գընա ցըս ջուրց :

Որ ըզ պըր տուղ իւր 'ի ժա մու տա
 ցէ , և տե բեւ նորա մի թափեւ
 ցի . և զա մե նայն զոր ինչ ա բաս :

ցէ, յա ջո ղես ցի նը մա :

Ոչ այս պէս են ամբարիշտք, և ոչ այն պէս. այլ որ պէս ըզ փոշի, զոր հոսէ հողմ 'ի վերայ երեսաց երկրի :

Վասըն այսորիկ ոչ յարի ցեն ամբարիշտք 'ի դատաստան, և ոչ մեղաւորք 'ի խորհուրդըս արդարոց : Քանզի ճանաչէ տէր ըզ ճանապարհըս արդարոց. ճանապարհք ամբարըշտաց կորի ցեն :

ՍԱՂՄՈՍ Բ.

Ընդէր խըռովե ցան հե թանոսք և ժողովուրդք խորհե ցան 'ի սընտարիս :

Յանդի ման եղեն թագաւորք երկրի, և իշխանք ժողովե ցան 'ի միասին վասըն տեառըն և վասըն օծե լոյ նորա :

Խըզեսցուք ըզ կապանըս նոցա, և ընկեսցուք 'ի մէնջ ըզ լուծ նոցա : Բընա կեալըն յերկի նըս ծիծառ

ղես ցի ըզ նորօք, և տէր արհամարհես ցէ ըզ նոսա :

Յայն ժամ խօսես ցի ընդ նոսա բարկու թեամբ իւրով, և սրբաժըտու թեամբ իւրով խըռովե ցուս ցէ ըզ նոսա :

Ես կա ցի թագաւոր 'ի նըմանէ, 'ի վերայ լեբին սիօնի սրբոյ նորա 'ի պատմել ըզ հըրամանըս տեառըն :

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծընայ ըզքեզ :

Խընդրեա յինէն, և տացքեզ ըզհե թանոսքս 'ի ժառանգու թիւն, և իշխանու թիւն քեզ ընդամենայն ծագըս երկրի :

Հովուեսցես ըզ նոսա գաւազանաւ երկաթեալ, և որպէս զանօթ բըր տի փըշրես ցես ըզ նոսա :

Արդ թագաւորք՝ զայս 'ի միտառէք. և խըրատե ցարուք ամենքեան, ոյք դատէք զերկիր :

Ծառա յե ցէք տեառըն երկու

զիւ , և ցրն ծա ցէք առաջի նորա
դո զու թեամբ :

Ըն կա լա բուք բզ խը բատ նորա , զի
մի բարկասցի տէր , և կորրն չե
ցէք 'ի ճանապարհա ցրն ար դա
բու թեան :

Ի ժա մանա կի՛ յոր ժամ բոր բո
քես ցի բարկու թիւն նորա :

Երանի՛ ամենեցուն՝ ոյք յու սաք
եալ են 'ի տէր :

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Տէր՝ զի՞ բազում եղեն նեղիչք իմ ,
և բազումք յարեան 'ի վերայ իմ :
Բազումք ասէին զանձնէ իմ մէ ,
թէ չէք փրբ կու թիւն սորա առ
աստուած իւր :

Այլ դու տէր՝ օգնական իմ ես ,
փառք իմ և բարձրացուցիչ գլու
խոյ ի մոյ :

Զայնիւ ի մով ես առ տէր կարգա
ցի , և լուաւ ինձ 'ի լեռնէ սրբբոյ
իւր մէ :

Ես նրն ջեցի և 'ի քուն եղէ , զար
թեայ՝ և տէր ընդու նե լի իմ է :

Ոչ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօ
բաց նոցա , ոյք շուրջանա կի պա
տեալ պաշարեալ պահէին զիս :

Արի տէր՝ և փրբ կեա զիս աստ
ուած իմ . զի դու հարեր զամենե
սեան , ոյք էին ընդ իս թըշնամու
թեամբ 'ի տարապարտուց . և զա
տամու նրս մեղաւորաց փրբ բես
ցես :

Տեառնըդ է փրբ կու թիւն . 'ի վե
րայ ժողովրդեան քոյ օրհնու
թիւն քո :

ՍԱՂՄՈՍ Գ.

Ի կարգալ ի մում լուար ինձ աստ
ուած ըստ արդարու թեան . 'ի նե
ղու թե նէ ինձ անդորր արարեր .
" զորմեա ինձ և լուր աղօ թից ի
մոյ :

Որդիք մարդ կան՝ մին չեւ յերբ էք
խըստա սիրտք . ընդէր սիրէք ըր

նան բու թիւն, և խընդ բէք ըզ սը-
տու թիւն :

Ծանե բուք զի ըս քան չե լիս ա բար
տէր սրբ բոյ իւ բում. և տէր լըւի
ցե ինձ 'ի կարդալ ի մում առ նա :
Բարկանայք՝ և մի մե զան չէք. զոր
ինչ ա սէք 'ի սիրտըս ձեր, յանկո
զինըս ձեր զըզ ջա ցարուք :

Մատու ցէք պատարագըս ար դա
բու թեան, և յու սա ցա բուք 'ի
տէր :

Բազումք ա սէ ին՝ թէ ո՞ ցուց ցե
մեզ ըզ բա բու թիւն տեա ուն. նը
չանե ցաւ առ մեզ լոյս ե բե սաց
քոց, և ե տուր ու բախու թիւն
սրբ տից մե բոց :

Ի պըտղոյ ցորե նոյ գիււոյ՝ և ձի
թոյ իւրեանց լը ցու ցեր ըզ նո սա :
Խազա զու թեանք յոյս և 'ի սոյն
նրն ջես ցուք զարթի ցուք. զի
գու տէր մի այն առ առ ձիւ յու սով
քո բընա կե ցն ցեք բոյ մեզ :

Բանից ի մոց ուն կըն դիր տէր, և
'ի միտ առ զա զա զակ իմ :

Նա յեա 'ի ձայն ա զօ թից ի մոց,
թա գաւոր իմ և աստուած իմ :

Ես ըզ քեզ ա զա չեմ տէր ընդ ա
ռաւօ տըս լըւի ցես ձայնի ի մում.
ընդ առաւօ տըս պատրաստ ե զէց,
յան դիման լինիլ առ քեզ :

Ոչ թէ գու աստուած կամիս զա
նօրէնու թիւն. և ոչ բընա կին առ
քեզ չարք, և ա նօրէնք մի՛ բընա
կես ցին առաջի ա չաց քոց :

Ա տե ցեր զայնո սիկ ոյք գործեն
զանօրէնու թիւն. կո բու սա նես
զամե նես եան ոյք խօսին ըզ սուտ :

Չայր ա բիւնա հեզ և ըզ նեն գա
ւոր պիղծ առ նես գու տէր. այլ
ես ըստ բազում ո զոր մու թեան
քում մը տից 'ի տուն քո, և եր կիր
պա գից 'ի տա ձար սուրբ քո եր կիւ
զիւ քո :

Տէր՝ առաջ նոր դեա ինձ յար դա
րու թեան քում. վա սրն թըշ նա
մեաց ի մոց ու ղեղ արա առա ջի
իմ ըզ ճանա պար հըս քո :

Զի ոչ գոյ 'ի բերանըս նո ցա ճըշ
մար տու թիւն. և սիրտք նո ցա
նան բեալք են :

Որ պէս գե բեզ մանք բաց են կո
կորդք նո ցա. և լեզ ուօք իւր եանց
նեն գաւորք ե ղեն :

Դատեա ըզ նո սա աստ ուաճ՝ զի
անկ ցին 'ի խոր հըր գոց սըր տից իւր
եանց. ըստ բազում ամ բարըշ
տու թեան նո ցա մեր ժեա ըզ նո
սա, զի դառ նա ցու ցին ըզ քեզ :

Ու բախ լի ցին ա մե նե քեան՝ ոյք
յու սաց եալ են 'ի քեզ. յաւ ի
տեան ցրն ծաս ցեն. և բը նա կես
ցիս դու 'ի նո սա :

Պար ծես ցին 'ի քեզ սիրե լիք ան
ուան քո, զի օրհ նես ցես դու զար
դարըն. տէր որ պէս զի նու հաճու
թեամբ քո սը սա կե ցեր ըզ նո սա :

ՍԱՂՄՈՍ 2,

Տէր, մի՛ սըրտ մը տու թեամբ քով
յան գի մաներ զիս, և մի՛ բար կու
թեամբ քով խը բա տեր զիս :

Ո զոր մեա ինձ տէր, զի հիււանդ եմ
ես. բը ժըշ կեա զան ձըն իմ, զի
խը ու վե ցան ոս կերք իմ :

Ան ձըն իմ յոյժ խը ու վե ցաւ՝ և
դու տէր մին չեւ յե՛րբ :

Դարձ տէր և փըր կեա զան ձըն իմ.
կե ցո զիս տէր ըստ ո զոր մու թեան
քում :

Զի ոչ ոք է որ 'ի մա հու յի շէ ըզ
քեզ. կամ 'ի դը ժ ո խըս խոս տո վան
առ նի ցի առ քեզ :

Վաս տա կե ցայ ես 'ի հե ծու թեան
ի մոււմ. լըւա ցի զա մե նայն գի շեր
ըզ մա հի ճըս իմ, և ար տաս ուօք
ի մովք զան կո ղի նըս իմ թա ցի :

Խը ու վե ցաւ 'ի սըրտ մը տու թե նե
ա կըն իմ. և մա շե ցայ ես 'ի վե բայ
ա մե նայն թըշ նա մեաց ի մոց :

Ի բաց կացէք յինէն ա մե նե քեան,
 Եք գործէք զանօրէնու թիւն :
 Լըւաւ տէր ձայնի լալոյ ի մոյ . լը
 լաւ տէր ա ղօ թից ի մոյ . և տէր
 ըզ խըն դըր ու ա ծըս իմ ըն կա լաւ :
 Ա մա չես ցեն և խը ոռ վես ցին յոյժ
 ա մե նայն թըշ նա միք իմ . դարձ ցին
 յե տըս և ա մա չես ցեն յոյժ վաղ
 վա ղա կի և խը ոռ վես ցին :

ՍԱՂՄՈՍ Է .

Տէր աստ ու ած իմ 'ի քեզ յու սա
 ցայ , փըր կեա ղիս , և յա մե նայն
 հա լած չաց ի մոյ ապրե ցո ղիս :
 Գու ցէ եր բէք յա փըշ տա կի ցէ
 որ պէս ա ու լւ ծ զան ձըն իմ . ո՛չ որ
 ի ցէ որ փըր կի ցէ , և ոչ այն որ
 ապրե ցու ցանի ցէ :

Տէր աստ ու ած իմ թէ ա րա ըի
 ղայս . և թէ ի ցեն ա նօրէ նու
 թիւնք 'ի ձե ուրս իմ :

Թէ հա տու ցի եր բէք այ նո ցիկ ,
 Եք հա տու ցին ինձ չար . ան կեայց

և ես 'ի թըշ նա մեաց ի մոյ ըն դու
 նայն :

Հա լա ծես ցէ ապա թըշ նա մին զան
 ձըն իմ . հաս ցէ և կո խես ցէ յեր
 կիր ըզ կեանըս իմ , և ըզ փա ուրս
 իմ 'ի հող բը նա կե ցու ս ցէ :

Ա ըի տէր բար կու թեամք քով , և
 բար ձըր լեր 'ի ըս պա ուիլ թըշ նա
 մեաց ի մոյ :

Ձար թիր տէր աստ ու ած իմ 'ի հը
 րա մանըս քո՝ զոր պատ ու ի ըե ցեր .
 և ժո ղովք ժո ղո վըր դոյ շուրջ ե
 ղի ցին ըզ քեւ :

Վասըն այ սո ըիկ 'ի բար ձու նըս
 դարձ տէր . և տէր դատե ըզ ժո
 ղո վուր դըս իւր :

Դատ ա րա ինձ տէր ըստ ա ր դա
 ըու թեան ի մու մ , և ըստ ամբը
 ծու թեան ի մու մ որ յիս :

Կատարես ցին չարիք 'ի վե րայ մե
 ղա լ ո րաց , և յա ջո ղես ցես դու
 ա ր դա րոյ :

Որ քըն նէ ըզ սիր տըս և ղե ըի կա

մու նրս աստ ոււած ար դար, յիրաւ
ւի է ինձ օգ նու թիւն յաս տու
ծոյ՝ որ ապրե ցու ցանէ զայ նո սիկ,
ոյք ու զիզ են սրբ տիւք :

Աստ ոււած դատաւոր ար դար՝ հը
զօր և երկայ նամիտ, որ ոչ ածէ
ըզբար կու թիւն իւր զօր հանա
պազ :

Ապա թէ ոչ դառ նայք առ նա, ըզ
սուր իւր սրբեալ է և զա զե զըն
իւր լարեալ. և ի նը մա պատրաստ
եալ է զանօ թըս մահու, և ըզնէ
տըս իւր այրե ցե լովք է գոր ծեալ :

Ահաւա սիկ երկ նեաց զանօրե
նու թիւն. յը զա ցաւ ըզ ցաւըս, և
ծընաւ զանիրաւու թիւն :

Փու բըն՝ զօր փորեաց և պեղեաց,
ի նոյն անկ ցի ի խոր խորատ՝ զար և
գոր ծեաց :

Դարձ ցին ցաւք ի գը լուխ նորա,
և ի վե րայ գագա թան նորա անօ
րէ նու թիւնք իւր ի ջցեն :

Խոս տօ վան ե զէց տեա ուրն՝ ըստ

ար դարու թեան նորա. և սաղ մոս
ասացից անուան տեա ուրն բարձ
րե լոյ :

ՍԱՂՄՈՍ Ը.

Տէր տէր մեր, զի՞ ըս քան չե լի է ա
նուն քո ի վե րայ ամե նայն երկրի :
Համբար ձաւ մեծ վայել չու թիւն
քո ի վե րոյ քան զեր կինըս. ի բե
րանոց մանկանց տը զայոց եւ ըս
տըն գեայց հաս տատե ցեր զօրհ
նու թիւն :

Վասըն թըշ նամեաց քոց տէր, զի
եղծ ցի թըշ նամին եւ հակառա
կոր դըն :

Տե սից զեր կինըս ըզգոր ծըս մա
տանց քոց, ըզլու սին եւ զաս տե
ղըս՝ զօրըս դու հաս տատե ցեր :
Ո՞վ է մարդ՝ զի յի շես դու ըզնա,
կամ որ գի մարդոյ, թէ այց ինչ ա
րաս ցես դու նը մա :

Փոքրր ինչ խո նարհ արարեր ըզնա
քան ըզհըրեշ տա կրօ քո. փառօք և

11359-57

պատուօք պըսա կեցեր ըզնա, եւ
կացուցեր ըզնա 'ի վեբայ ամենայն
ձեռակերտաց քոց:

Ձամենայն ինչ հընա զանդ արա-
րեր 'ի ներքոյ ոտից նորա, ըզխա-
չըն եւ զարջառ՝ եւ զամենայն ինչ:

Եւ ըստ եւ զերէ վայրի, ըզթըռ-
չու նրա երկնից, եւ ըզծըկու նրա
ծովու՝ որք շըրջին ընդ շաւիղս
ծովու:

Տէր տէր մեր՝ զի՞ ըսքան չե լի է ա-
նունքո 'ի վեբայ ամենայն երկրի:

ՍԱՂՄՈՍ Թ.

Գոհացայց ըզքէն տէր՝ բոլորով
սըրտիւ ի մով: պատմեցից զամե-
նայն ըսքան չե լիս քո:

Ուրախ եղէց եւ ցընծացայց 'ի
քեզ, սաղմոս ասացից անուան
տեառ նրդ բարձրե լոյ:

Ի դառնալ յետըս թըռնամեաց ի-
մոց, տըկարասցին եւ կորիցեն
յերեսաց քոց:

Արարեր ըզդատաստանքս իմ եւ
զերաւու նքս. նքստար յաթոռ՝
դատաւոր արդարու թեան:

Սատեցեր 'ի հեթանոսքս, եւ
կորեաւ ամբարիշտըն. զանուա-
նքս նոցա ջընջեցեր յաւիտեանքս
յաւիտեանից, եւ թըռնամուսն
զէն պակասեաց մինչ իսպառ:

Ըզքազաքս աւերեցեր, եւ կոր-
եաւ յիշատակ նոցա ազազակաւ:

Աստուած կայ՝ եւ մընայ յաւի-
տեան. պատրաստ արար զաթոռ
իւր 'ի դատաստանի:

Ինքըն դատէ զաշխարհըս արդա-
րու թեամբ, եւ ըզժողովուրդքս
իւր ուղղու թեամբ:

Եղեւ տէր ապաւէն տընանկի,
օգնական 'ի նեղու թեան 'ի դէպ
ժամանակի:

Յուսասցին 'ի քեզ ամենքեան՝
ոյք գիտեն զանունքո. զի ոչ թող-
ցես զայն սիկ, ոյք խընդրեն ըզ
քեզ տէր:

Սաղմոս ասացէք տեառնն՝ որ բընակեալն է ՚ի սիօն . պատմեցէք ՚ի հէթանոսըս ըզգործըս նորա : Ի խընդրել զարիւնն նոցա՝ յիշեաց , եւ ոչ մոռացաւ տէր զազազակըս տընան կաց :

Ողորմեաինձ տէր՝ եւ տես ըզխոնար հուծիւնն իմ՝ ՚ի թըշնամեաց ի մոց . ո՞ բարձր արարեր զիս ՚ի գըրանց մահու :

Որպէս պատմեցից զամենայն օրհնուծիւնըս քո ՚ի գըրուներս գըստեր սիօնի , և ցընծացայց ՚ի փըրկուծեան քում :

Ընկըն հէթանոսք յապականուծեան իւրեանց՝ զոր արարին , և որոգայթ՝ զոր թագուցին , առցէ զոտըս նոցա :

Ճանաչի տէր յառնել ըզգատաստանըս իւր . և ՚ի գործըս ձեռաց իւրեանց կապեսցին մեզաւորք : Դարձցին մեզաւորք անդրէն ՚ի գըր ժոխըս , և ամենայն հէթա

նոսք մոռացան զաստուած :

Ոչ իսպառ մոռանայ տէր զաղքատըն . համբերուծիւնն տընան կաց մի՛ կորիցէ իսպառ :

Արի տէր՝ և մի՛ զօրասցի մարդ , գատեսցին հէթանոսք առաջիք : Կացո տէր օրէնըս դիր ՚ի վերայ նոցա , և ծանիցեն հէթանոսք՝ թէ մարդիկ են :

Ընդէր տէր՝ կացեր ՚ի հէռաստանէ . անտես արարեր ՚ի գէպնէ զուծեան ժամանակի :

Յամբարտաւանիլ ամբարըշտին , այրի աղքատըն . արգելցին ՚ի խորհուրդըս իւրեանց՝ զոր և խորհէցան :

Ձիգովի մեզաւորըն ՚ի ցանկուծիւնն անձին իւրոյ . որ զըրկէն , և նագովի :

Իսկ ընդէր բարկացոյց մեզաւորըն զաստուած , ըստ բազում բարկուծեան իւրում՝ թէ ոչ խընդրի : Ոչ է աստուած առաջի աչաց նո

րա. պիղծ են ճանապարհք նո րա
յա մե նայն ժամ:

Բարձրեալ են ի րաւունք յե րե սաց
նո րա. 'ի վե րայ ա մե նայն թըշ նա
մեաց իւ րոց տի րես ցէ:

Ա սաց 'ի սըր տի իւ րում թէ ոչ
սասանե ցայց ազ գէ յազգ առանց
չա րի:

Ա նի ծիւք և դառ նու թեամբ և
նեն գու թեամբ լի է բե րան նո րա,
և 'ի ներքոյ լեզ ու ի նո րա ցաւք և
վաս տա կըք:

Նըս տի դարանեալ ընդ մե ծա մե
ծըս 'ի գաղտ նիս՝ ըս պանանել զամ
բի ծըն:

Աչք նո րա 'ի տը նան կըս հա յին.
դարանի 'ի գաղտ նիս՝ որ պէս զա
ռիւծ 'ի մորւոջ իւ րում:

Գարանի յա փըշ տա կել զաղ քա
տըն, յա փըշ տա կել զաղ քա տըն
և ձրգել ըզ նա:

Յորո գայթ իւր խոնար հե ցուս ցէ
ըզ նա, խոնար հես ցի և անկ ցի 'ի

տի րել իւ րում 'ի վե րայ տը նան
կաց:

Զի ա սաց 'ի սըր տի իւ րում թէ մո
ռա ցաւ աստ ուած. դար ձոյց զե
րե սըս իւր՝ զի մի՛ տես ցէ իս պառ:

Ա ըի տէր աստ ուած իմ. բար ձըր
ե զի ցի ձե ուն քո, և մի՛ մոռանար
ըզ տը նան կըս:

Իսկ՝ ընդ էր բար կացոյց ամ բարիչ
տըն զաստ ուած. զի ա սաց 'ի սըր
տի իւ րում թէ ոչ քըն նի:

Տեսանես դու ըզ նա 'ի ցաւըս, և
'ի սըրտ մը տու թիւ նըս հա յիս. 'ի
քեզ թող եալ է աղ քա տըն, և որ
բոյն դու ես օգ նա կան:

Խոր տա կես ցի բա զուկ մե զաւո րի
և չա րի. խընդ րես ցին մեղք նո րա
և նա մի՛ գըտ ցի:

Տէր թա գաւոր յաւիտեանըս յա
ւի տե նից. կո րի ցեն հե թա նուք
յերկրէ նո րա:

Ըզ ցան կու թիւն տը նան կաց լը
ւաւ տէր, 'ի պատ րաս տու թիւն

սրբ տից նոցա հա յե ցաւ ա կրն քո :
Դատ առ նել որ բոյն և տը նան կի ,
զի մի՛ եւ ըս յաւել ցի մարդ ՚ի մե-
ծաբանել իւրում ՚ի վե րայ երե-
սաց երկրի :

ՍԱՂՄՈՍ Ժ .

Ի տէր յու սացայ . որ պէս ա սիցէք
ցան ճըն իմ , փո փոխ եաց ՚ի լե րի-
նրս որ պէս ճընճ զուկ :

Զի ա հա մե զաւորք լարե ցին զա-
ղե զու նրս իւրեանց . պատրաստ ա-
րա ըին ըզ նե տըս ՚ի կա պար ճըս , ճը-
գել ընդ խաւար այնոցիկ , ոյք ու-
ղեղ են սրբ տիւք :

Զի զոր զու շինե ցեր , նո քա աւե-
րե ցին . իսկ արդար ըն զի՞ աբար :

Տէր ՚ի տա ճար սուրբ իւրում . տէր
յեր կինրս յա թող իւրում :

Աչք նորա ՚ի տը նան կըս հային , և
ար տեւանունք նորա քըն նեն զոր-
դիս մարդ կան :

Տէր քըն նե զարդարըն և զամբա-

րիչ տըն . որ սիրե ըզ մե զըս , ա տե-
զան ճըն իւր :

Տե զասցի ՚ի վե րայ մե զաւորաց ո-
րոգայթ՝ հուր և ծը ծումբ . այս մը-
րը ըիկ՝ բա ժին բա ժա կի նոցա :

Արդար է տէր՝ և զարդարու թիւն
սիրե . և զուղ զու թիւն տեսանեն
երեսք նորա :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ .

Ապրեցո զիս տէր , զի նըւաղ եաց
սուրբ . նըւաղե ցան ճըչ մար սու-
թիւնք յորդուց ՚ի մարդ կանէ :

Ի նանիր խօսե ցաւ այր ընդ ըն կե-
րի իւրում . չըր թամբք նեն զաւո-
րօք սրբ տե ՚ի սիրտ խօսե ցաւ :

Սատա կէ տէր զամե նայն չըր թու-
նրս նեն զաւորքս և ըզ լե զուս մե-
ծաբանրս :

Ոյք ա սացին , ըզ լե զուս մեր մե-
ծըս աբասցուք , չըր թունք մեր առ
մեզ են , և արդ մեր ոյլ է տէր :

Վասըն տառապանաց աղքատին

և հեծու թեան տը նան կին, պ
ժըմ յարեայց ասէ տէր. ե դից ըզ
փրը կու թիւն իմ, և համար ձա կե
ցայց ՚ի նո սա:

Բանք տեառնն են բանք սուրբ, որ
պէս զար ծաթ ընտրեալ և փորձ
եալ յերկրէ, սրբե եալ և պարզեալ
եօ թըն պատիկ ՚ի հո զոյ:

Դու տէր պահեցեր ըզ մեզ, և
ապրեցուցեր ըզ մեզ յազգէ յայս
մանէ մինչեւ յաւիտեան:

Շուր ջանա կի ամբարիշտք շրբ ջին
ըստ բարձրու թեան քում մեծըս
արասցես դու զորդիս մարդ կան:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԲ.

Մինչեւ յե՞րբ տէր մուռանաս զիս
իս պառ. մինչեւ յե՞րբ դարձուցա
նես զեբե սրս քո յինէն:

Մինչեւ յե՞րբ դընեմ ըզ խոր հուր
դրս յանձըն իմ. և ցաւք սրբ տի ի
մոյ զաւուրըս:

Մինչեւ ցե՞րբ բարձրանայ թըշնա

մին ՚ի վե րայ իմ. նայեա և լուր
ինձ տէր աստուած իմ:

Լոյս տուր տէր աչաց ի մոց, զի մի
երբէք նընջեցից ՚ի մահ:

Մի ասասցէ թըշնամին թէ յաղ
թեցի նըմա, կամ նեղիչք իմ ցըն
ծասցեն, թէ ես սասանեցայ:

Ես յո զորմու թիւ նըս քո տէր յու
սացայ, ցընծացաւ սիրտ իմ ՚ի փրը
կու թեան քում. օրհնեցից ըզ տէր
ըզ բարեբարրդ իմ:

ՍԱՂՄՈՍ ԺԳ.

Ասաց անըզ գամըն ՚ի սրբ տի իւ
րում, թէ ոչ գոյ աստուած:

Ապա կանեցան և պըղծեցան յա
նօրէնու թեան իւրեանց. և ոչ ոք
է որ առնէ ըզ քաղցրու թիւն:

Տէր յերկնից նայեցաւ յամե նայն
որդիս մարդ կան, տեսանել թէ ի
ցէ ոք ի մաստուան, որ խընդ ըիցէ
զաստուած:

Ամենքեան խոտորեցան ՚ի միա

սին՝ և ան պի տա նա ցան :

Աչ որ է որ առ նէ ըզ բարի . և չէ որ մին չեւ ՚ի մի :

Որ պէս ոչ ծանխիցեն ամենեքեան , ոյք գործեն զանօրէնու թիւն :

Ոյք ու տէ ին ըզ ժողովուրդ իմ որ պէս կերա կուր հացի , և առ տէր ոչ կարգացին :

Անդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ երկիւղ . զի տէր է յազ գըս արգարոց :

Ըզ խոր հուրդ աղքատին յամօթ արարին . զի տէր է յոյս նորա :

Ո՞ տացէ ՚ի սիօնէ ըզ վերկու թիւն իսրայէլն . ՚ի դարձուցանել տեաւուն ըզ գերու թիւն ժողովրդեան իւրոյ , ցըն ծասցէ յակոր՝ և ուրախ եղիցի իսրայէլ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԴ .

Տէր ո՞վ կացցէ ՚ի խորանի քում . կամ ո՞վ բընա կեսցէ ՚ի լեառն սուրբ քո :

Որ դընայ ամբիձ՝ գործէ զարգարու թիւն , խօսի ըզ ճըշ մարտու թիւն ՚ի սըրտի իւրում :

Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով , և չար ընկէրի իւրում ոչ աւրար :

Նախատինքս ՚ի մերձաւորաց նա ոչ առնու . արհամարհեալ է առաջի նորա չարագործըն :

Ձերկիւղածըս տեառըն փառաւոր առնէ . որ երդնու ընդ ընկէրի իւրում , և ոչ սըտէ :

Ձարծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ տայ , և կաշառըս ՚ի վերայ իրաւանց ոչ առնու . որ զայս արասցէ , նամի սասանեսցի յաւիտեան :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԵ .

Պահեա զիս աստուած իմ զիեսս ՚ի քեզ յուսացայ . ասացի տեառըն , տէր իմ ես գու , և բարիք իմ ինձ ՚ի քէնէն :

Սըրբոց քոց՝ որք են յերկրի քում .

ըսքան չե լի արարեր զա մե նայն
կա մքս իմ 'ի նո սա :

Յա ճախես ցին հի ւան գու թիւնք
նո ցա . յետ այ սորիկ ապա վաղ
վա զես ցին :

Ոչ ժողո Վեցայց 'ի ժողո վըս նո ցա
յարեանց . և ոչ յի շե ցից զան ուա
նըս նո ցա 'ի շըր թու նըս իմ :

Տէր բա ժին ժառանգու թեան ի
մոյ՝ և բա ժա կի ի մոյ գու ես , որ
այս բէն դար ձու ցանես ըզ ժառան
գու թիւն իմ յիս :

Վի ճա կըք ե լին ինձ ընդ ըն տիրբս ,
և ժառանգու թիւն իմ հաճոյ ե
զեւ ինձ :

Օրհնե ցից ըզ տէր՝ որ ի մաս տուն
արար զիս , մինչ 'ի գի շե ըի եւ ըս
խըրա տե ցին զիս ե ըի կա մուկք իմ :

Յառա ջագոյն տեսանէ ի ըզ տէր ա
ռա ջի իմ յա մե նայն ժամ , զի է ընդ
աջ մէ իմ մէ զի մի՛ սասանե ցայց :

Վասըն այ սորիկ ուրախ ե զեւ
սիրտ իմ , և ցըն ծա ցաւ լե զու իմ :

եւ ըս և մար մին իմ բը նա կես ցի
յու սով :

Ձի ոչ թող ցես զան ձըն իմ 'ի դը
ժոխըս , և ոչ տա ցես սըր բոյ քում
տես սանել զապա կանու թիւն :

Յու ցեր ինձ ըզ ճանապարհըս քո
կե նաց , լը ցու ցեր զիս ուրախու
թեամբ երեսաց քոց 'ի քաղց րու
թե նէ վա յել չու թեան աջոյ քոյ
մինչ իս պառ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԶ .

Լուր տէր արգարու թեան , և նայ
եա 'ի խըն դըրուա ծըս իմ . ունկըն
դիւր ա զո թից ի մոց , զի ոչ շըր
թամբք նեն գաւո բօք :

Յե րե սաց քոց ի րաւուկք ինձ եւ
ցեն , և աչք իմ տես ցեն զուղ զու
թիւն :

Փոր ձե ցեր ըզ սիրտ իմ , և քըն նե
ցեր 'ի գի շե ըի . փոր ձե ցեր զիս , և
ոչ գը տաւ յիս ա նիրաւու թիւն :
Մի՛ խոսես ցի բերան իմ ըզ գոր

Տըս որդ ւոց մարդ կան, վա սըն բա
նից շոր թանց քոց՝ ես պա հե ցից
ըզ ճանա պար հըս խիս տըս :

Հաս տատեա ըզ շաւի զըս իմ՝ ի ճա
նա պար հի քում, զի մի՛ դայ թակ
ղես ցին գընացք իմ :

Ես առ քեզ տէր կար դա ցի, զի լը
ւար ինձ աստ ուսած. խո նար հե ցո
առ իս զուն կըն քո և լուր բանից
ի մոց :

Ըս քան չե լի ա բա բեր զո զոր մու
թիւ նըս քո. ո փրբ կես զայնո սիկ
ոյք յու սա ցեալ են ի քեզ, յայն
ցանէ ոյք հակառակ կան ա ջոյ քո :

Պահ եա զիս որ պէս բիբ ա կան.
ընդ հո վան եաւ թեւոց քոց ծած
կես ցես զիս յե բե սաց ամ բա ըրչ
տաց, ոյք տա ուս պե ցու ցին զիս :

Թըր նա միք զան ճըն իմ պա շա բե
ցին, և ի ճար պըս իւր եանց ար
գե լին, և բե բանք նո ցա խո սե

ցան զամբար տաւա նու թիւն :

Մեր ժե ցին զիս, եւ այ ժըմ դար

ձեալ պա տե ցան զի նեւ. ուշ ե
զին խո նար հե ցու ցա նեւ զիս յեր
կիր :

Հա մա բե ցան ինձ որ պէս ա ուիւժ՝
զի պատ բաս տի յորս, եւ որ պէս
կո բիւն առ իւ ծու՝ զի նըս տի դա
բան եալ :

Արի տէր՝ ժաման եա նո ցա, եւ
խա փան եա ըզ նո սա. փրբ կեա զան
ճըն իմ յամբա ըրչ տաց ի սըրոյ՝
եւ ի ձե ոաց թըր նամւոյն :

Տէր կո բո ըզ նո սա յերկ բէ, բա
ժան եա եւ խա փան եա ըզ նո սա ի
կեանըս իւր եանց :

Գաղտ նեօք քովք լը ցան ո բո վայնք
նո ցա. յա գե ցան կե բակ բովք, եւ
թո զին ըզ մը նաց ուս ծըս տը զա
յոց իւր եանց :

Ես ար դա բու թեամբ ե բեւե ցայց
ե բե սաց քոց, եւ յա գե ցայց յե բե
ւիլ փա ոաց քոց :

ՍՍԱՂՄՈՍ ԺԷ:

Սիրեցից ըզքեզ տէր զօրու թիւն իմ, տէր հաս տա տիչ իմ, ապաւէն իմ եւ փրբ կիչ իմ:

Աստուած օգնական իմ, եւ ես յուսամ ՚ի նա, ապաւէն իմ, եղջիւր փրբ կու թեան ի մոյ՝ ընդու նե լի իմ է:

Օրհնե լով կարգացից առ տէր, եւ ՚ի թրշնամեաց ի մոց ապրեցայց: Շուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու, և ուղիք անօրէնու թեան խրոն վեցուցին զիս:

Վիշտք դր ժոխոց պաշարեցին զիս, եւ ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու:

Ինեղու թեան ի մում ես առ տէր կարգացի, եւ առ աստուած իմ աղաղակեցի:

Լըւաւ ինձ ՚ի տաճարէ սրբբոյ իւր մէջայնի աղօթից ի մոց, եւ աղաղակ իմ առաջի նորա մըտ:

ցէ յականջըս նորա:

Խրոն վեցաւ եւ դողաց երկիր՝ եւ հիմունք լեբանց սասանեցան եւ խրոն վեցան, զի բարկացաւ ՚ի վեբայ նոցա աստուած:

Եւ ծուխ ՚ի բարկու թե նէ նորա եւ հուր յերեւաց նորա բորբոքեցաւ, եւ փայլատակունք հատան ՚ի նրմանէ:

Խոնարհեցոց զերկինքս եւ էջ, եւ մէգ ՚ի ներքոյ օտից նորա:

Եւ ՚ի քրբով բէս և թրուեաւ, սըլացաւ նա ՚ի թեւըս հողմոց:

Եդ ըզխաւար ՚ի ծածկոյթ իւր, եւ շուրջ ըզնովաւ են յարկըք իւր, և խաւարային շուրք մինչեւ յամպրս օդոց:

Ի փայլատակել նորա առաջի նորա, ամպք անցուցին ըզկարկուտ՝ եւ ըզկայծակունքս հուր:

Որոտաց տէր յերկնից եւ բարձրեալն ետ ըզձայն իւր ՚ի կարկուտ եւ ՚ի կայծակունքս հուր:

Առաքեաց ըզ նե տըս իւր եւ ցըր
ուեաց ըզ նո սա . յա ճախեաց ըզ
փայլա տա կու նըս իւր , եւ խը ու
վե ցոյց ըզ նո սա :

Երեւեցան աղբերք ջուրց , և
յայտնեցան հիմուներ աշխարհի :
Իսաստէ քուժմէ տէր , եւ ՚ի շըն
չել հողւոյ բարկու թեան քո :

Առաքեաց ՚ի բարձանց՝ եւ ընկա
լաւ զիս . ընկալաւ զիս ՚ի ջուրց
բազմաց :

Փրկեցցէ զիս տէր ՚ի թըշնամեաց
ի մոց հը զօրաց , եւ յատելեաց ի
մոց՝ զի հը զօրք ե զենքան զիս :

Ժամանեցին ինձ աւուրք չար չա
րանաց ի մոց . ե զեւ տէր հը զօրիչ
իմ , և ե հան զիս յանդորր . և փրկ
եաց զիս տէր , զի կամեցաւ զիս :
Հատուցէ ինձ տէր ըստ արդա
րու թեան ի մուժ . ըստ ամբը ծու
թեան ի մուժ հատուցէ ինձ :

Ես պահեցից ըզ ճանապարհըս
տեառն . և ոչ ամբարըշտեցայց

յաստու ծոյ իմ մէ :

Ամե նայն իրաւունք նորա առա
ջի իմ են , եւ զարդարու թիւն
իւր ոչ ՚ի բացեայ առ նէր յինէն :
Եղէց եւ ես ամբիծ ընդ նըմա ,
եւ ըզ գուշացայց յանօրէնու
թե նէ իմ մէ :

Հատուցէ ինձ տէր ըստ արդա
րու թեան ի մուժ , ըստ սըրբու
թեան ձեռաց ի մոց՝ առաջի ա
չաց ի մոց :

Ընդ սըրբոյն սուրբ ե զիցիս , ընդ
առն ամբը ծի ամբիծ ե զիցիս , ընդ
ընտրեալսն ընտրեալ ե զիցիս , եւ
ըզ թիւրսն կործանեցես :

Դու ըզ ժողովուրդըս խոնարհըս
կեցուցանես , և զաչըս ամբարտա
ւանից դու խոնարհեցուցանես :
Դու լուսաւոր առնես ըզ ճըրագ
իմ . տէր աստուած իմ , լոյս արա
ինձ ՚ի խաւարի :

Քեւ փրկեցայց ՚ի փործու թե նէ .
աստուծով ի մով անցից ընդ պա

րիս պրս :

Աստ ոււած իմ, անբիծ էն ճանապարհք քո, եւ բանք տեա ուրն ընտրեալ էն, եւ ապաւէն ամենեցուն որք յուսան 'ի նա :

Վասըն զի ո՞վ է աստ ոււած բաց 'ի տեառ նէ, կամ ո՞վ է աստ ոււած բաց յաստու ծոյ մեր մէ :

Աստ ոււած, որ ըզգեցուցեր ինձ զօրու թիւն, եւ եդեր յամբը ծու թեան ըզ ճանապարհքս իմ :

Հաստատեցեր զոտըս իմ որպէս զեղջերուի, եւ 'ի վերայ բարձանց կացուցեր զիս :

Ուսուցեր ըզ ձեռըս իմ 'ի պատերազմ, եւ արարեր ըզբազուկ իմ որպէս զաղեղըն հաստ, եւ ետուր ինձ ըզպաշտպանու թիւն փրկու թեան քո :

Աջ քո ընկալաւ զիս՝ եւ խըրատ քո կանգնեաց զիս իսպառ, եւ խըրատ քո ուսուսցէ զիս :

Ընդարձակեցեր ըզգընացըս իմ

ի ըստորէ իմմէ, եւ ոչ տրկաբացան շաւիղք իմ :

Հալածեցից ըզթըշնամիս իմ, եւ հասից նոցա. եւ ոչ դարձայց 'ի նոցանէ՝ մինչեւ ըսպառեցից ըզնոսա :

Նեղեցից ըզնոսա եւ այլ մի՛ կարասցեն կեալ. եւ անկցին 'ի ներքոյ ստից իմոց :

Ըզգեցուցեր ինձ ըզզօրու թիւն 'ի պատերազմի. եւ ըզյարուցեալսըն 'ի վերայ իմ՝ ներքոյ իմ արարեր :

Ըզթըշնամիս իմ հալածականըս արարեր, եւ զատելիս իմ սատակեցեր :

Ազազակեցին, եւ ոչ ոք էր որ փրկէր ըզնոսա. կարգացին առ տէր, եւ ոչ լուաւ նոցա :

Մանրեցից ըզնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ, եւ որպէս կաւ զըռե հաց կոխեցից ըզնոսա :

Փրկեացէ զիս տէր 'ի հակառակ

կու թե նէ ժողովորդոց, եւ կա
ցուսցէ զիս գրլուխ հե թանոսաց :
Ժողովորդ՝ զոր ոչ գիտէ ի, ծա
ռայեաց ինձ, եւ ՚ի լուր ա կան ջաց
լըւաւ ինձ :

Որ դէք օտարաց սըտեցին ինձ. որ
դէք օտարաց մաշեցան, եւ կա զա
ցան ՚ի շաւ զաց իւրեանց :

Կենդանի է տէր՝ եւ օրհնեալ է
աստուած, եւ բարձրր ե զիցի
աստուած փրկու թեան ի մոյ :

Աստուած է որ խընդրէ ըզ վըրէժ
իմ, եւ հընազանդ առնէ ըզ ժո
ղովորդըս ընդ ինեւ :

Փրկիչ իմ ՚ի թըշնամեաց ի մոց
բարկացողաց, յայնցանէ որք յա
րուցեալ են ՚ի վերայ իմ՝ բարձրր
արարեր զիս, եւ յառնէ անիրա
ւէ փրկիցեր զիս :

Վասըն այսորիկ խոստովան ե զէց
քեզ ՚ի հե թանոսըս, եւ անուան
քում սաղմոս ասացից :

Մեծ արարեր ըզ փրկու թիւն

թագաւորի նորա, առնել ողոր
մու թիւն ընդ օծելոյ նորա գաւ
թի, եւ ընդ զաւակի նորա ազգէ
մին չեւ յազգ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄՈՎՍԵՍԻ, ԵՒ ՈՐԴԻՈՅՆ ԻՍՐԱԵԼԻ :

Օրհնես ցուք ըզ տէր, զի փառօք է
փառաւորեալ :

Ըզ հեծ եալըս եւ զերի վարըս ըն
կէց ՚ի ծով. օգնական ընդու նե լի
իմ տէր, եւ եղեւ ինձ ՚ի փրկու
թիւն :

Սա է իմ աստուած եւ փառաւոր
առնեմ ըզ սա, աստուած հօր ի
մոյ, եւ բարձրր արարից ըզ սա :

Տէր խորտակէ ըզ պատերազ մու
նըս, եւ տէր է անուն նորա :

Ջընտիրըս արանց՝ եւ զընտիրըս
ըս պառազնաց, ըզ կառըս եւ զե
րի վարըս եւ զամենայն զօրու թիւ
նըս փարաւօնի ընկէց ՚ի ծով :

Ծով ծածկեաց ըզ նոսա, ընկ լան
յան գունդըս խորոց իբրեւ ըզ

վէ մըս :

Աջ քո տէր՝ փառաւորեալ է զօրու թեամբ իւրով, եւ աջ քո տէր՝ խոր տա կեաց ըզ թըշնա միս քո :

Եւ մեծու թեամբ փառաց քոց մանրեցեր ըզ հա կառա կոր դըս քո . առաքեցեր ըզ բարկու թիւն սըրտ մը տու թեան քո, եւ ե կեր ըզ նոսա որ պէս ղե ղէ գըն :

Հող ւով զօրու թեան սըրտ մը տու թեան քո պատառեցան ջուրք . դիզան՝ կացին որ պէս պարիսպք բարեայ ջուրք ծովուն, եւ պաղեցան դիզան ալեք ջուր ցըն ՚ի մէջ ծովուն :

Ասաց թըշնա մին . ա սէ, հալա ծեցից՝ հասից՝ հարից, բաժանեցից զաւարըն, եւ լըցուցից ՚ի նոցանէ զան ձըն իմ :

Ի սուր իմ արկից ըզ նոսա . տիբեսցէ, եւ բարձրասցի ՚ի վեբայ նոցա աջ իմ :

Առաքեցեր ըզ հող մըն քո, եւ ծած կեաց ըզ նոսա ծով . ըն կըզ մե

ցան, եւ ի ջին որ պէս կապար ՚ի ջուրըս սաստիկըս :

Ո՞նր մանի քեզ յաստուռա ծըս տէր, կամ ո՞վ նր մանիցի քեզ փառաւորեալ ըզ ՚ի սուրբըս :

Ըսքան չէ լի փառաւորեալ, որ առնես ըզ նը շանըս եւ զարուես տըս . ձրգեցեր ըզ ձեռըն քո, եւ ե կուլ ըզ նոսա երկիր :

Առաջ նորդեցեր արգարու թեամբ ժողովըրդեան քո այսպմ, զոր եւ փըր կեցեր :

Մը խի թարեցեր ըզ նոսա զօրու թեամբ քով ՚ի բանա կետըզ սըբու թեան քո . լըւան ազգըք եւ բարկացան, եւ երկուք կալան ըզ բընա կիջըս փըզըզ տացուց :

Յայն ժամ փու թացան դատաւորք ե դովմայ, եւ իշխանք մովաբացուց :

Կալաւ ըզ նոսա դողու մըն, հալեցան ա մե նայն բընա կիջք քանա նացուց :

Անկցին 'ի վե րայ նո ցա ահ եւ դու
զու մըն , եւ 'ի զօ բու թե նէ բազ
կի քո քա րաս ցին :

Մին չեւ անց ցէ ժո զո վուրդ քո
տէր , մին չեւ անց ցէ ժո զո վուրդ
քո այս , զոր ըս տա ցար :

Տարեալ տըն կես ցես ըզ նո սա 'ի
լե բին ժա ոան գու թեան քո , 'ի
պատ րաս տու թիւն բը նա կու
թեան ժա ոան գու թեան քո :

Չոր ըս տա ցար 'ի ըս կըզ բա նէ տէր,
ըս տա ցար սրբ բու թեամբ՝ զոր
պատ րաս տե ցին ձեռք քո , տէր
թա գաւոր յաւիտ եանըս յաւի
տե նից՝ եւ եւ ըս :

Չի ե մուտ փա րաւօն կա ոօք եւ
ե բի վա րօք՝ եւ ըն տիր ըս պա ոա
զի նօք 'ի մէջ ծո վուն :

Եւ է ած 'ի վե րայ նո ցա տէր ըզ
ջու ըրս ծո վուն , եւ որ դի քըն իս
րա յէ լի գը նա ցին ընդ ցա մաք 'ի
մէջ ծո վուն :

Քրիստոս է իմ աստուած , և փառաւոր առնեմ
զսա . աստուած հօր իմոյ՝ և բարձր արարից
զսա :

Մարդասէր տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարատի մօր
քոյ և կուսի , և վասն խաչի քոյ պատուականի՝
ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո զմեզ :

Քարոզ և աղօթք՝ Երանեալ և իբրեւ կանոնաց :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու
թեան անձանց մերոց , զտէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի ա
ղաչանաց մերոց , զտէր աղաչեսցուք :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ 'ի վե
րայ մեղաց մերոց , զտէր աղաչեսցուք :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր՝ ըզ
կամայ և զակամայ , զտէր :

Վասն զի մի ընդ խոտանան գտանիցիմք յաւուրն
պատասխանատուութեան , զտէր :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ու
ղիղ հաւատով 'ի քրիստոս ննջեցին , զտէր ա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւա
տոյս մերոյ , զտէր աղաչեսցուք :

Չանձինս մեր և զմիմեանս՝ տեառն աստուծոյ
ամենակալին յանձն արասցուք :

Ողորմեաց մեզ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ո
ղորմութեան քում . ասացուք ամենեքեան մի
արանութեամբ :

ԱՂՕԹԻՔ

Տէր տուռն շեան և գոյացուցիչ գիշերոյ , որ արարեր զտիւ 'ի գբօսանս բարեգործութեան 'ի փրօկութեան անձանց մերոց , և զգիշեր 'ի հանգիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնութեան մերոյ : Իսկ այժմ զարթուցեալ բացեր զբերանս մեր յօրհնաբանութիւն՝ ահաւոր և փառաւորեալ անուանդ . քում սրբոյ : Ընկալ և այժմ զաղաչանս մեր , և յաջողեա մեզ ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք 'ի նոյն պաշտօն քօ կանխել միշտ , և նովին կանոնիւս անդադար փառաւորել զհայր և զօրդի և զսուրբ հոգիդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Աստուծոյ երկիրպազեսցուք :

Չքեզ՝ որ յամենայնի գթած և մարդասէր տէրդես , աղաչեմք հանապազ , զի զօրացուցես զմեզ օր ըստ օրէ կալ 'ի կարգի կրօնաւորութեան մերում : Թեթեւացո տէր զքաղցր լուծ քո՝ զոր եդեր 'ի վերայ մեր . զի կարասցուք կալ 'ի պատուիրանի քում , և զհաճոյսն առնել առաջի քօ յամենայն ժամ 'ի տուէ և գիշերի : Հրեշտակային երգակցութեամբ զքեզ օրհնել՝ զքեզ գովել , և քեզ գոհութիւն և փառս մատուցանել ամենազօր տէրութեանդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Սաղմոսիւք և օրհնութեամբ՝ և երգօք հողեւորօք անդադար փառաւորեմք զհայր և զօրդի և զսուրբ հոգիդ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Երգ մանկանց աղերսախառն՝ երբ արձակին 'ի Ղըպրատանէն յերեկոյեան ժամուն :

Փառք քեզ փրիստոս որ հասուցեր ,
ի ժամըս այս զանարժանս մեր :
Ոչ ըստ գործոցն զոր տեսեր ,
Այլ գթութեամբդդ ներեցեր :
Ըզ խակութիւն մեր կըրթեցեր ,
Եւ գթերութիւնըս մեր լըցեր :
Ընդ մանկանցն զոր գըզուեցեր ,
Աշակերտացն քոց ցուցեր :
Սիրելեացն քոց ծանուցեր ,
Նոցին նըման լինել ասեր :
Նըման նոցա ըզմեզ ուսո ,
Եւ իմաստիւք քոյին լըցո :
Մանուկ մնասցուք մըտօք 'ի լի ,
Որ քոյդ կամացն է հաճելի :
Շնորհիդ ըզմեզ տուն պատրաստեա ,
Բընակելոյդ արժան արա :
Յանկարգութեանց զմեզ պահեա ,
ի չար ընկերաց ազատեա :
ի մարմնական վարուց զատեա ,

Առ հողեկանն բորբոքեա :
 Վարժապետին մեր հողեկան ,
 Համբերութիւն և երկար կեան :
 Զի անդադար զմեզ վարժեսցէ ,
 Եւ զօգտակարն մեզ ուսուցէ :
 Դարձ ձանձրութեան միշտ կըրթեսցէ ,
 Եւ զթերութիւնն մեր լըցցէ :
 Ըզհարկաւորան հաւատոյ ,
 Որք են օգուտ մերոյս հոգւոյ :
 Ընկերակցացըս միաբան ,
 Տուր մեզ շնորհ աստուած և բան :
 Զի օրհնեսցուք միաբերան ,
 Մինչեւ 'ի կէտ յետին կոչման :

ԱՂՕԹՔ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ

Հայր մեր որ յերկինս , սուրբ եղիցի անուն քո :
 Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք քո որ-
 պէս յերկինս և յերկրի : Զհաց մեր հանապա-
 զօրդ տուր մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զպարտիս
 մեր , որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-
 նաց : Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ
 փրկեա զմեզ 'ի չարէ . զի քո է արքայութիւն և
 զօրութիւն . և փառք յաւիտեանս ամէն :

10 -

Մ. Գ.

20

ՀԱՅԱՍՏԱՆ	208
10	10

880

0024635

880

« Ազգային գրադարան »

NL0027635